

Green Urban Paths

EXPLORE THE CITY

Co-funded by
the European Union

*Εξερεύνηση βιώσιμων διαδρομών στο
Βερολίνο*

Comparative Research Network:

Green Urban Paths
Co-funded by The Erasmus+ Programme of the European Union. KA220-ADU
Cooperation partnerships in adult education.
Reference n.2021-1-DK01-KA220-ADU-000033665

Co-funded by
the European Union

The European Commission's support to produce this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

ελ

Πίνακα περιεχομένων

1. Πώς να χρησιμοποιήσετε τον οδηγό;
2. Το έργο
3. Green Urban Paths (Πράσινα Αστικά Μονοπάτια) στο Βερολίνο
4. **Στάση 1:** Schiller Park und Siedlung Schillerpark:
Σύγχρονη περιοχή κατοίκησης, ανάπαυσης και αναψυχής
5. **Στάση 2:** Rote Bete και Κηπουρικός Σύλλογος Togo: Κοινοτικός κήπος
έναντι λαχανόκηπων
6. **Στάση 3:** Λίμνες Möwensee, Sperlingssee και Entenpfuhl: Προσάμμιση
και φυσικοποίηση υδάτινων περιοχών
7. **Στάση 4:** Πάρκο Rehberge: Το δάσος ως πάρκο;
8. **Στάση 5:** Plötzensee και Νεκροταφείο Plötzensee: Λουτρά στο κέντρο
της πόλης και νέα πάρκα - πρώην νεκροταφεία;

A photograph of a person walking away from the camera down a tree-lined street. The person is wearing a blue and white shirt. The street is paved and has a yellow line. There are many trees and bushes on both sides of the street. The lighting suggests it might be late afternoon or early morning.

1. Πώς να χρησιμοποιήσετε τον οδηγό;

Αυτός ο οδηγός συνοδεύεται από μια ΕΦΑΡΜΟΓΗ Επαυξημένης Πραγματικότητας: "G&PS", την οποία μπορείτε να κατεβάσετε από την επίσημη ιστοσελίδα στον σύνδεσμο:

<https://www.greenurbanpaths.com/>.

Μετά τη λήψη, ανοίξτε την εφαρμογή, επιλέξτε την αντίστοιχη πόλη από το μενού και τοποθετήστε τις φωτογραφίες σε πλαίσιο, για να αποκτήσετε πρόσβαση σε επιπλέον πολυμεσικό περιεχόμενο.

A photograph of a person walking away from the camera down a tree-lined street. The person is wearing a blue and white shirt. The street is paved and has a yellow line. There are many trees and bushes on both sides of the street. In the background, there are some buildings.

2. Το Έργο

Τον τελευταίο αιώνα, η αστικοποίηση αποτέλεσε μια από τις σημαντικότερες προκλήσεις για τον πλανήτη μας. Ωστόσο, προσφέρει επίσης δυνητικές λύσεις, **καθώς οι πόλεις λειτουργούν ως δημιουργικοί κόμβοι** και μπορούν να προσφέρουν λύσεις για διάφορα περιβαλλοντικά ζητήματα. Αναγνωρίζεται ολοένα και περισσότερο ότι οι συμπαγείς πόλεις είναι αποδοτικές όσον αφορά τη χρήση των πόρων, ωφελώντας τόσο τους κατοίκους όσο και τις επιχειρήσεις μέσω της αύξησης της αποδοτικότητας λόγω εγγύτητας. **Οι σύγχρονες τεχνολογίες μπορούν να ενισχύσουν τις περιβαλλοντικές επιδόσεις των αστικών περιοχών**, βελτιώνοντας τα συστήματα δημόσιων μεταφορών και την κατασκευή και λειτουργία των κτιρίων για τη μείωση της κατανάλωσης πόρων και ενέργειας..

Η ελκυστικότητα των αστικών περιοχών δεν αφορά μόνο την οικονομική ανταγωνιστικότητα, αλλά και την ποιότητα ζωής που προσφέρουν τόσο στους σημερινούς όσο και στους καινούριους κατοίκους. Ως αποτέλεσμα, όλο και περισσότερες πόλεις αυτοχαρακτηρίζονται ως "πράσινες", "δημιουργικές" ή "πολιτιστικές" για να ενισχύσουν την ελκυστικότητά τους αναδεικνύοντας τα περιβαλλοντικά τους πλεονεκτήματα για την ευημερία όλων των πολιτών. Στη μεταμοντέρνα εποχή, όπου οι τουρίστες συμμετέχουν ενεργά στην επιλογή και την απόλαυση των ταξιδιών τους, είναι ζωτικής σημασίας η υιοθέτηση νέων προσεγγίσεων που αυξάνουν την ευαισθητοποίηση. **Η δημιουργικότητα έχει καταστεί στρατηγική αναγκαιότητα** για τις πόλεις και τις περιφέρειες, προωθώντας την καινοτομία και την ανάπτυξη των ατομικών ικανοτήτων.

Το έργο Green & Urban Paths στοχεύει στην υιοθέτηση μιας **διακρατικής στρατηγικής που θα περιλαμβάνει την πράσινη εκπαίδευση, τον εκπαιδευτικό**

τουρισμό και την αειφόρο ανάπτυξη των αστικών περιοχών. Η πρωτοβουλία αυτή υποστηρίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία φιλοδοξεί να διευκολύνει μια σειρά δραστηριοτήτων που προωθούν ικανότητες και καινοτόμες τουριστικές εμπειρίες με επίκεντρο συγκεκριμένα θέματα με σημαντικές δυνατότητες για ανάπτυξη. Οι πρωτοβουλίες αυτές αποσκοπούν στην αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων που σχετίζονται με την εδαφική συνοχή και τη διατήρηση και ενίσχυση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς.

Το έργο επιδιώκει να δημιουργήσει μονοπάτια για την ενίσχυση των τουριστικών δεξιοτήτων, καθιστώντας τις πιο προσιτές στη σφαίρα της εκπαίδευσης ενηλίκων. Για να επιτευχθεί αυτό, θα αξιοποιήσει ψηφιακά προϊόντα νέας γενιάς, όπως εφαρμογές και πλατφόρμες, σε συνδυασμό με τεχνικές θεατρικής αφήγησης. Τα εργαλεία αυτά θα συμβάλουν καθοριστικά στη δημιουργία προϊόντων που μπορούν να προωθήσουν φιλικές προς το περιβάλλον λύσεις σε πόλεις που βρίσκονται στη **Δανία (Køge), τη Γερμανία (Βερολίνο), την Ισπανία (Αλικάντε), την Ιταλία (Potenza και Brindisi) και την Κύπρο (Λευκωσία).**

Κύριος στόχος του Green & Urban Paths είναι η δημιουργία **μιας εργαλειοθήκης για την προώθηση βιώσιμων λύσεων και τάσεων στις αστικές περιοχές** μέσω καινοτόμων ψηφιακών εργαλείων και δημιουργικών λύσεων.

Ελπίζουμε ότι όλοι οι συμμετέχοντες στο έργο θα δώσουν προτεραιότητα στη βιωσιμότητα σε επίπεδο κοινότητας, οργανισμών και ατόμων. Θα τους εμπνεύσουμε, θα τους υποστηρίξουμε και θα τους εμπλέξουμε ενεργά.

Για το λόγο αυτό, επιλέξαμε **5 ενδιαφέρουσες τοποθεσίες** σε κάθε πόλη-εταίρο για να παρουσιάσουμε τους κορυφαίους πρωτοπόρους της πόλης μας στον τομέα της βιωσιμότητας.

Το G&PS αποτελείται από μια σύντομη περιγραφή των επτά σημείων και περιλαμβάνει έναν χάρτη. Κάθε ένα από τα σημεία καλύπτει τουλάχιστον **3 στόχους βιώσιμης ανάπτυξης από τους 17**. Οι 17 στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης είναι οι εξής: 1) όχι φτώχεια 2) μηδενική πείνα 3) καλή υγεία και ευημερία 4) ποιοτική εκπαίδευση 5) ισότητα των φύλων 6) καθαρό νερό και αποχέτευση 7) προσιτή και καθαρή ενέργεια 8) αξιοπρεπής εργασία και οικονομική ανάπτυξη 9) βιομηχανία,

καινοτομία και υποδομές 10) μείωση των ανισοτήτων 11) βιώσιμες πόλεις και κοινότητες 12) υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή 13) δράσεις για το κλίμα 14) προστασία της ζωής κάτω από το νερό 15) προστασία της ζωής στη γη 16) ειρήνη, δικαιοσύνη και ισχυροί θεσμοί 17) συμπράξεις για τους στόχους.

Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις περιηγήσεις και τα αποτελέσματα του έργου στην ιστοσελίδα.

Μην ξεχάσετε να ελέγξετε τις γνώσεις σας σχετικά με τη βιώσιμη ανάπτυξη και τους φορείς βιώσιμης καινοτομίας στην πόλη σας εδώ:

<https://www.greenurbanpaths.com/>

Καλή περιήγηση!

A photograph of a person walking away from the camera on a paved path that is lined with lush green trees and bushes. In the background, a building is visible through the foliage.

3. Green Urban Paths στο Βερολίνο

Εισαγωγή

Το Green Urban Path του CRN στο Βερολίνο διέρχεται από το βόρειο τμήμα του Berlin Wedding (περιοχή Berlin Mitte).

Στην πρωτεύουσα της Γερμανίας υπάρχουν πολλοί χώροι πράσινου που παίζουν σημαντικό ρόλο όχι μόνο για τη φύση αλλά και για τον άνθρωπο. Ειδικά στην εποχή της κλιματικής αλλαγής και μετά την πανδημία του Covid, αρχίσαμε να καταλαβαίνουμε ότι χρειαζόμαστε περισσότερους πράσινους χώρους σε κάθε ανθρώπινο συνοικισμό. Και πρέπει να τους αντιμετωπίζουμε διαφορετικά από ό,τι πριν. Όλο και περισσότεροι δήμοι αποφάσισαν να μην κουρεύουν τα γκαζόν, να φυτεύουν λουλουδότοπους ή να επαναφυσικοποιούν λίμνες και άλλες υδάτινες περιοχές.

Το Βερολίνο είναι εδώ και μερικά χρόνια ένα χωνευτήρι δημιουργικών ιδεών, λύσεων και επιχειρήσεων. Όλο και περισσότεροι Βερολινέζοι επιλέγουν έναν διαφορετικό τρόπο ζωής, πιο βιώσιμο και πιο συνδεδεμένο με τη φύση, συμπεριλαμβανομένων ανανεωμένων παλαιών μεθόδων (χρησιμοποιώντας παραδοσιακούς χώρους πράσινου ως πάρκα ή καλλιεργώντας τρόφιμα και χαλαρώνοντας σε λαχανόκηπους) ή νέων καινοτόμων ιδεών (όπως οι κοινοτικοί κήποι).

Για το Green Urban Path του Βερολίνου έχουμε επιλέξει 5 σταθμούς (την άνοιξη του 2023) που βρίσκονται στο βόρειο τμήμα της περιοχής Berlin Mitte. Η καταπληκτική τοποθεσία του Βερολίνου ανάμεσα σε δάση και λίμνες, μέσα σε πολλούς από τους μεταπαγετώδεις γεωμορφολογικούς σχηματισμούς, προσφέρει μια ενδιαφέρουσα δυνατότητα δημιουργίας πράσινων περιοχών. Θα θέλαμε να παρουσιάσουμε 2 πάρκα, 2 διαφορετικούς τρόπους κηπουρικής, 4 λίμνες και έναν οικισμό. Στόχος

αυτής της διαδρομής είναι να παρουσιάσουμε ενδιαφέρουσες πράσινες περιοχές, να ευαισθητοποιήσουμε για τη σημασία αυτών των περιοχών, παρουσιάζοντας νέες εξελίξεις και τάσεις για τους πράσινους χώρους.

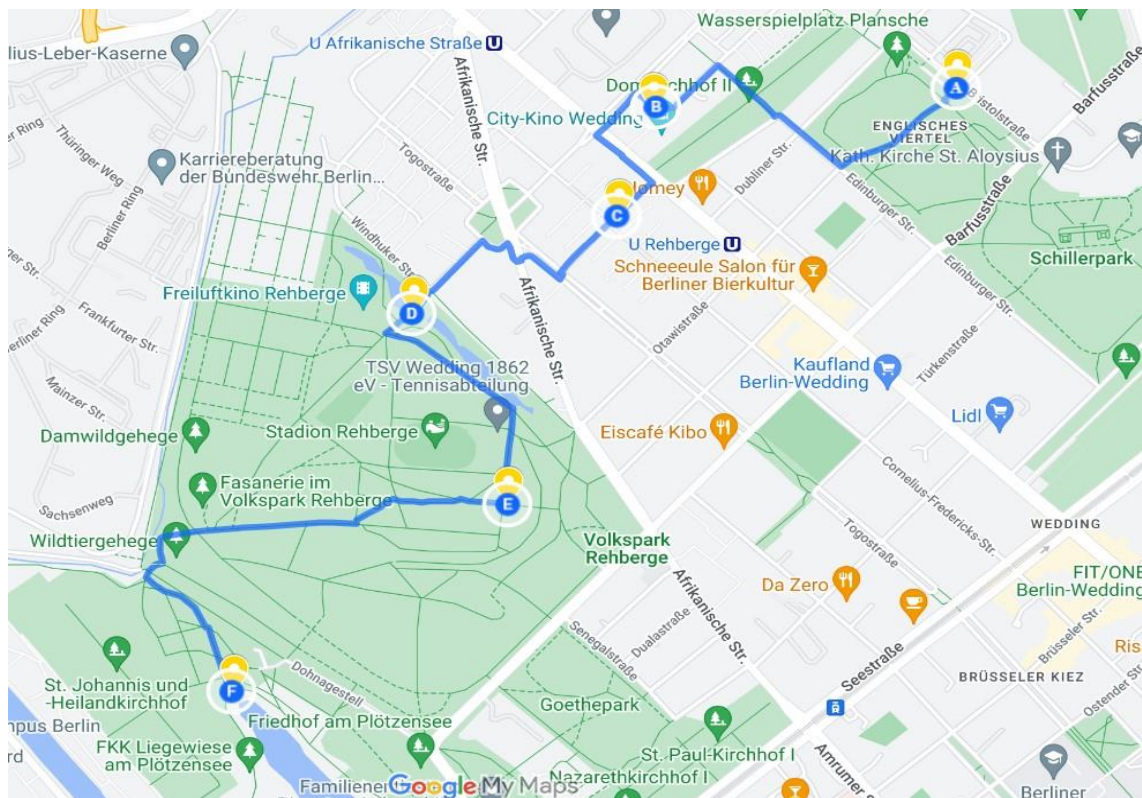
Αν περπατάτε με μέση ταχύτητα και δίνετε στον εαυτό σας 10-15 λεπτά για κάθε σταθμό, χρειάζεστε περίπου 2 ώρες (συμπεριλαμβανομένου του χρόνου για την ανάγνωση του οδηγού μας και τη χρήση της εφαρμογής).

Ευελπιστούμε να δείξουμε σε αυτή την περιήγηση κάτι που θα σας βοηθήσει να καταλάβετε τι συμβαίνει στις πράσινες περιοχές και τι θα μπορούσατε να κάνετε για να πετύχετε μερικούς στόχους βιώσιμης ανάπτυξης. Γιατί κάθε πράξη μετράει για να σώσουμε τον πλανήτη μας!

Λογότυπο του Green Urban Paths της CRN

Μήκος: 3 χιλιόμετρα, Χρόνος: περίπου 2 ώρες με τα πόδια

Πώς να φτάσετε*

Εικόνα 1. Χάρτης του Πράσινου Μονοπατιού του Βερολίνου

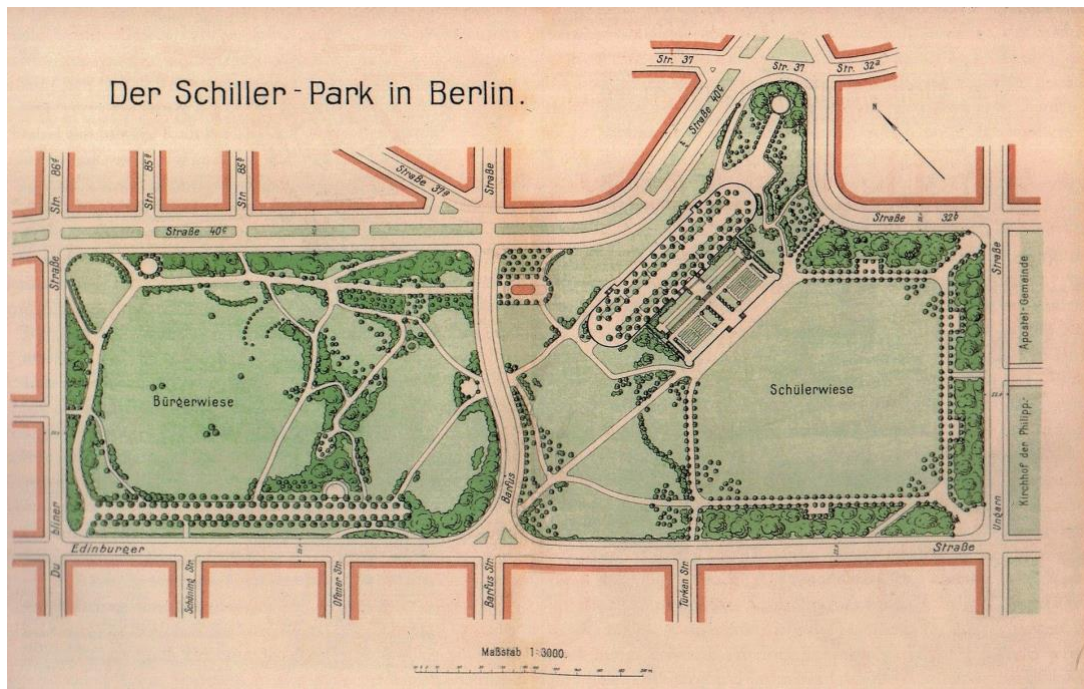
4. Σταθμός 1. Schiller Park und Siedlung Schillerpark: Σύγχρονη περιοχή κατοίκησης, ανάπαυσης και αναψυχής

Σημείο εκκίνησης: Bristol Str., μεταξύ 2 παιδικών χαρών στην πλευρά του
Schillerpark (σημείο 1 στον προηγούμενο χάρτη)

ΠΩΣ ΝΑ ΦΤΑΣΕΤΕ

Διεύθυνση: 52.559594, 13.348650. Wedding, 13349 Berlin
και στη συνέχεια περπατήστε μέσα από το Schillerpark μέχρι τον Κοινοτικό
Κήπο Rote Bete

Εικόνα 2. Πλάνο για το Schillerpark από το 1910¹

Το Schillerpark βρίσκεται στην περιοχή Wedding του Βερολίνου (Mitte) και χτίστηκε μεταξύ 1909 και 1913. Τα πρώτα σχέδια για την κατασκευή ενός πάρκου στο Wurzelberge και τα περίχωρά του υπήρχαν ήδη από το 1898. Η περιοχή αυτή είναι μια πρώην περιοχή με αμμόλοφους σε τοποθεσία εκτεθειμένη στον άνεμο (το 1810 λειτουργούσαν οκτώ ανεμόμυλοι μεταξύ των οδών Müllerstraße και Schäferstraße) και η παρασυρόμενη άμμος αποτελούσε αιτία συνεχούς ενόχλησης για τους κατοίκους της περιοχής. Οι συζητήσεις σχετικά με την επέκταση και τον σχεδιασμό του πάρκου κράτησαν αρκετά χρόνια. Το 1903, το δημοτικό συμβούλιο μπόρεσε τελικά να καθορίσει τα όρια του μετέπειτα πάρκου και να εξουσιοδοτήσει τον δικαστή να αποκτήσει την απαραίτητη έκταση. Με αφορμή την 100ή επέτειο του θανάτου του Φρίντριχ Σίλερ το 1905, ο ποιητής έγινε ο προστάτης άγιος του μελλοντικού πάρκου.

Το 1907 προκηρύχθηκε διαγωνισμός σχεδιασμού και υποβλήθηκαν 105 συμμετοχές. Μεταξύ αυτών, το σχέδιο του αρχιτέκτονα κήπων του Μαγδεμβούργου Φρίντριχ Μπάουερ (1872-1937) με τίτλο "Freude schöner Götterfunken" επιλέχθηκε και

¹ Bericht über die Gemeinde-Verwaltung der Stadt Berlin in den Verwaltungs-Jahren 1906 bis 1910. Erster Band, Berlin 1912, nach S. 222

τιμήθηκε με 5.000 βαθμούς. Ο Μπάουερ σχεδίασε ένα πάρκο το οποίο, σύμφωνα με τη σύλληψή του, ήταν "κυρίως αφιερωμένο στην τόσο επιθυμητή σωματική και πνευματική αναψυχή των κατοίκων της πόλης" και το οποίο προσέφερε "ευκαιρίες για περιπάτους στο φρέσκο καταπράσινο τοπίο, για παιχνίδι, για αθλητικές δραστηριότητες, για την απόλαυση της φύσης που συχνά λείπει". Επιπλέον, το πάρκο επρόκειτο να προσφέρει "σε όσους το επιθυμούν τη δυνατότητα σοβαρής περισυλλογής, ήσυχης γιορτής και, τέλος, πλήρους απόλαυσης της εξαίσιας μεγαλοπρέπειας και ομορφιάς". Η σχεδιαστική ιδέα του Bauer προέβλεπε γενναιόδωρα γκαζόν ως παιδικές χαρές και χώρους ηλιοθεραπείας με προστατευτικές λωρίδες δασικής έκτασης. Μια περιοχή με βεράντες θα λειτουργούσε ως κεντρικό σημείο αναφοράς, ενώ κανονικές λεωφόροι και ένας κήπος με τριανταφυλλίες θα υποδιαιρούσαν περαιτέρω τους χώρους. Οι εργασίες για το πάρκο διήρκεσαν από το 1909 έως το 1913. Τα δέντρα που φυτεύτηκαν ήταν κυρίως ντόπιες ποικιλίες, όπως βελανιδιές, φτελιές, λεύκες και φλαμουριές. Η βελανιδιά Schiller - το πρώτο δέντρο που φυτεύτηκε στο πάρκο - προμηθεύτηκε από τη γενέτειρα του Schiller, το Marbach am Neckar. Ένα αντίγραφο του μνημείου του Schiller από τον Reinhold Begas που βρίσκεται μπροστά από το Schauspielhaus στην Gendarmenmarkt ανεγέρθηκε στην περιοχή βεράντων του πάρκου που ονομάζεται Bastion. Εκτός από τις εγκαταστάσεις άθλησης, παιχνιδιού και αναψυχής, το Schülerwiese με τις ενσωματωμένες βεράντες του χρησίμευε ως σημείο πολιτικής συνάντησης και συγκέντρωσης. Σε παλιούς χάρτες, μπορεί κανείς να δει ότι το σημερινό Schillerpark διασχίζεται από δύο αλυσίδες λόφων, οι οποίες είναι αναγνωρίσιμες ακόμη και σήμερα: Η Barfussstrasse χωρίζει το Schillerpark σε δύο τμήματα: βόρεια του δρόμου βρίσκονται τα Rehberge, ενώ νότια του δρόμου τα Wurzelberge. Το Schillerpark θεωρείται το πρώτο λαϊκό πάρκο του Βερολίνου και της Γερμανίας που ανταποκρίνεται στις κοινωνικές απαιτήσεις και προστατεύεται ως μνημείο κήπου (από το 1986).

Εικόνα 3. και 4. Siedlung Schillerpark, Πηγή: CRN

Το **Siedlung Schillerpark** είναι μια κατοικημένη περιοχή στην αγγλική συνοικία που συνδέεται με το πάρκο, το οποίο χτίστηκε τη δεκαετία του 1920 σύμφωνα με τα σχέδια του αρχιτέκτονα Bruno Taut. Αυτό το μητροπολιτικό οικιστικό σχέδιο ήταν εκτός της σφαίρας των ιδιωτών επιχειρηματιών στο Βερολίνο κατά τη διάρκεια της Δημοκρατίας της Βαϊμάρης. Το συγκρότημα αποσκοπούσε στον επαναπροσδιορισμό του οικιστικού περιβάλλοντος από άποψη αισθητικής, τεχνολογίας κατασκευής και περιεχομένου. Το Schillerpark ταίριαζε απόλυτα με τους στόχους μιας νέας γενιάς αρχιτεκτόνων και σχεδιαστών που απαιτούσαν φως, αέρα και ήλιο και επαρκή άσκηση για όλους. Το συγκρότημα κατοικιών στην περιφέρεια του κέντρου της πόλης Wedding, με τις πολυκατοικίες με τις επίπεδες στέγες, φαίνεται πολύ πιο αστικό και μοντέρνο. Με τους κοινόχρηστους υπαίθριους χώρους και τις παιδικές χαρές, προσφέρει επίσης κάτι για οικογένειες με παιδιά ή αγχωμένους κατοίκους της πόλης και κυριολεκτικά συγχωνεύεται με το γειτονικό Schillerpark. Αυτό ξεκινά ήδη από τη δομή ιδιοκτησίας και το μοντέλο λειτουργίας. Ο συννοικισμός, που χτίστηκε το 1924, εξακολουθεί να διοικείται από έναν συνεταιρισμό. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει μόνο ένας ιδιοκτήτης με γνώμονα το κέρδος. Οι ίδιοι οι "σύντροφοι" κατέχουν μετοχές στο απόθεμα της περιουσίας της κοινωνίας, γεγονός που οδηγεί επίσης σε ένα ιδιαίτερο αίσθημα αλληλεγγύης. Από τις 7 Ιουλίου 2008, το κτήμα Schillerpark αποτελεί Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, μαζί με άλλα πέντε οικιστικά συγκροτήματα του μοντερνισμού του Βερολίνου.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ με περισσότερες πληροφορίες:

Schillerpark: <https://www.berlin.de/tourismus/parks-und-gaerten/6519760-1740419-schillerpark.html>

Schillerpark Siedlung: <https://1892.de/siedlung/schillerpark-siedlung/>

5. Σταθμός 2. Rote Bete και Togo garden association: Κοινοτικός κήπος έναντι των λαχανόκηπων

Δεύτερος Σταθμός στον Κοινοτικό Κήπο Rote Bete (σημείο 2α στο χάρτη) και στον Λαχανόκηπο Togo Kolonie (σημείο 2β στο χάρτη)

ΠΩΣ ΝΑ ΦΤΑΣΕΤΕ

Διεύθυνση: s52.558990, 13.339435

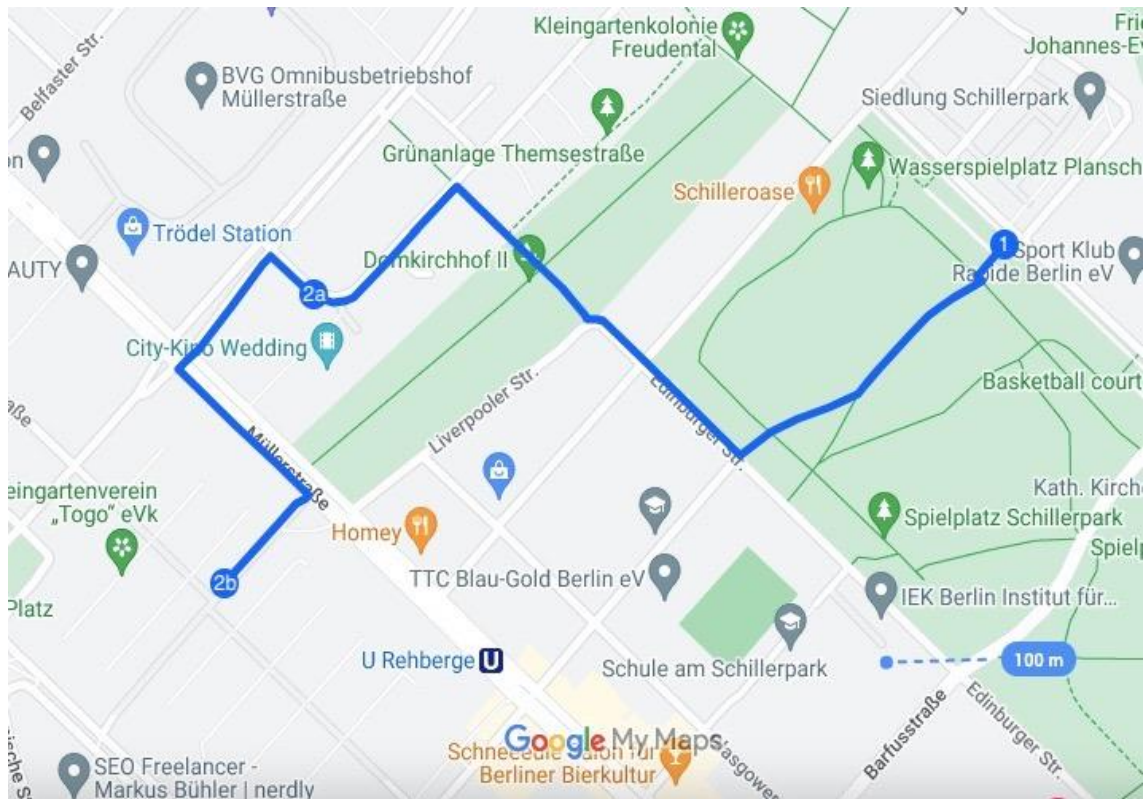
Rote Beete Gemeinschaftsgarten, Themsestraße 2, 13349

Βερολίνο

Περπατήστε μέσα από την Ένωση Κήπων Togo στο Möwensee

10 Λεπτά

Εικόνα 5. Ο χάρτης του 1ου και 2ου σταθμού

Εικόνα 6 Κήπος Rote Beete, Πηγή: CRN

Ο κοινοτικός κήπος Rote Bete είναι ένα συλλογικό έργο που επιτρέπει στο Γαλλικό Κέντρο του Βερολίνου (CFB) και τη γειτονιά του, καθώς και σε διάφορους ΜΚΟ και ανθρώπους που ζουν στο Βερολίνο να έρθουν κοντά, να επικοινωνήσουν και να μοιραστούν οικολογικές αξίες. Πέρα από το κοινό μας περιβαλλοντικό ενδιαφέρον και την επαναξιοποίηση του δημόσιου χώρου, ο κοινοτικός μας κήπος έχει επίσης ως στόχο να προσφέρει ένα κοινό έδαφος για ανθρώπους κάθε ηλικίας ή εθνικότητας να μοιραστούν τις γνώσεις, το πάθος ή την περιέργειά τους, ενθαρρύνοντας και αναπτύσσοντας μια ισχυρότερη αίσθηση κοινότητας μέσω της συνεργασίας και της διαπολιτισμικής ανταλλαγής. Και επειδή η κηπουρική είναι μια παγκόσμια γλώσσα, δεν υπάρχουν όρια στο ποιος μπορεί να συμμετάσχει. Ο οδηγός της κοινότητας έχει τρεις βασικές αρχές: συμμετοχή, συνεργασία και αυτοδιαχείριση. Ο κήπος προορίζεται να είναι ένας συλλογικός κοινοτικός κήπος. Ως εκ τούτου, οι εθελοντές αποφασίζουν από κοινού τι θα φυτέψουν και πώς θα συντηρήσουν τον χώρο. Η από κοινού λήψη αποφάσεων και η άμεση δημοκρατία είναι πρωταρχικής σημασίας, οι εργασίες κηπουρικής και συγκομιδής κατανέμονται ισότιμα μεταξύ των μελών της κοινότητας.

Απώτερος στόχος είναι να δημιουργηθεί μια συνέργεια μεταξύ της CFB, της πόλης και της γειτονιάς. Τα μέλη του κοινοτικού κήπου συναντώνται τακτικά για να κάνουν σχέδια και να λάβουν αποφάσεις που αφορούν τον κήπο και να εκτελέσουν κοινές δράσεις (διεύρυνση και μεταμόρφωση του κήπου, εμψύχωση του ή απλώς να περάσουν λίγο χρόνο μαζί σε αυτόν).

Τον υπόλοιπο χρόνο τα γεωτεμάχια διατηρούνται συλλογικά. Καθώς ολόκληρος ο κήπος διαχειρίζεται από κοινού, τα τεμάχια "ιδιωτικοποιούνται" μόνο σε περίπτωση σιωπηρής συμφωνίας μεταξύ του κηπουρού και της υπόλοιπης ομάδας.

Εικόνα 7. Λαχανόκηποι Togo Kolonie, Πηγή: CRN

Ο **λαχανόκηπος** ιδρύθηκε επίσημα το 1939, αλλά οι ρίζες του πάνε αρκετές δεκαετίες πίσω. Είχε ήδη αναπτυχθεί γύρω στις αρχές του αιώνα και καθιερώθηκε τη δεκαετία του 1920 με την ονομασία “Zur fröhlichen Rehberge”. Στις τέσσερις εισόδους του χώρου των 66.000 τετραγωνικών μέτρων, όπου ξεκινούν δύο μονοπάτια προσβάσιμα στο κοινό, ευδιάκριτες πινακίδες υποδεικνύουν το “Dauerkolonie Togo e.V”. Για πολλούς Αφρικανούς που μετακόμισαν στο Wedding τα τελευταία χρόνια, αλλά και για τις μετα-αποικιακές πρωτοβουλίες, τα σημάδια αυτά αποτελούν πραγματική προσβολή. Όπως σχεδόν όλα τα ονόματα δρόμων στην Αφρικανική Συνοικία, αυτή η αναφορά στο όνομα της δυτικοαφρικανικής χώρας του Togo χρονολογείται από τα χρόνια της αυτοκρατορίας. Το Togo ήταν γερμανική αποικία από το 1884 έως το 1916.

Οι κηπουροί των λαχανόκηπων πάντα υποστήριζαν ότι το όνομα του χώρου τους δεν αποτελεί δέσμευση στη γερμανική αποικιοκρατία, αλλά αναφέρεται στην κοντινή οδό Togo. Παρ' όλα αυτά, οι πινακίδες παρέμειναν αναρτημένες

για δεκαετίες. Θα μπορούσαν επίσης να εκληφθούν ως σύμβολο της αποικιακής ιστορίας της Γερμανίας, η οποία έχει εξετασθεί μόνο διστακτικά.

Λόγω των περιόδων πολέμου δεν μπορούσαν να επιτευχθούν τα πάντα. Κατά τη διάρκεια αυτών των περιόδων πολλές κληματαριές υπέστησαν ζημιές και επιπλέον κατασκευάστηκε μια λίμνη πυρόσβεσης. Τα οικιστικά κτίρια στην περιοχή της μόνιμης αποικίας του Togo βομβαρδίστηκαν σε μεγάλο βαθμό. Παρ' όλα αυτά, επέμειναν στην ιδέα και επέτρεψαν να κατασκευαστούν επιπλέον 15 οικιστικές κληματαριές στα μεγέθη 54 τ.μ., 135 τ.μ. Έχτισαν με ενθουσιασμό και φύτεψαν κυρίως φρούτα και λαχανικά στον κήπο. Διατηρούσαν μικρά ζώα. Η διαβίωση στο τεμάχιο είχε το πλεονέκτημα της φύλαξης των προϊόντων του κήπου, των κοτόπουλων, των κουνελιών κ.λπ. επειδή όλοι πεινούσαν εκείνη την εποχή.

Η ζήτηση για κήπους ήταν τεράστια. Όσοι είχαν κήπο δεν τον έδιναν ξανά. Ο χρόνος παραμονής στον κήπο ήταν 22 χρόνια (τώρα μόνο 10 χρόνια). Στις δεκαετίες του 60/70, η χρήση του κήπου άλλαξε. Ο κήπος χρησίμευε περισσότερο για αναψυχή και ψυχαγωγία και λιγότερο για την παραγωγή φρούτων. Η χρήση του λαχανόκηπου εξακολουθεί να είναι λίγο πολύ εγγυημένη μέχρι σήμερα.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ:

Rote Beete <https://rotebeete-berlin.de/>

Köpenicker Kleingartenverein Togo e.V. <http://www.otawikiez.de/dauerkleingartenverein-togo.htm>

6. Σταθμός 3. Λίμνες Möwensee, Sperlingssee και Entenpfuhl: Προσάμωση και φυσικοποίηση υδάτινων περιοχών

**Τρίτος σταθμός: Μονοπάτι μεταξύ Möwensee και Sperlingsee
(σημείο 3 στο χάρτη)**

ΠΩΣ ΝΑ ΦΤΑΣΕΤΕ

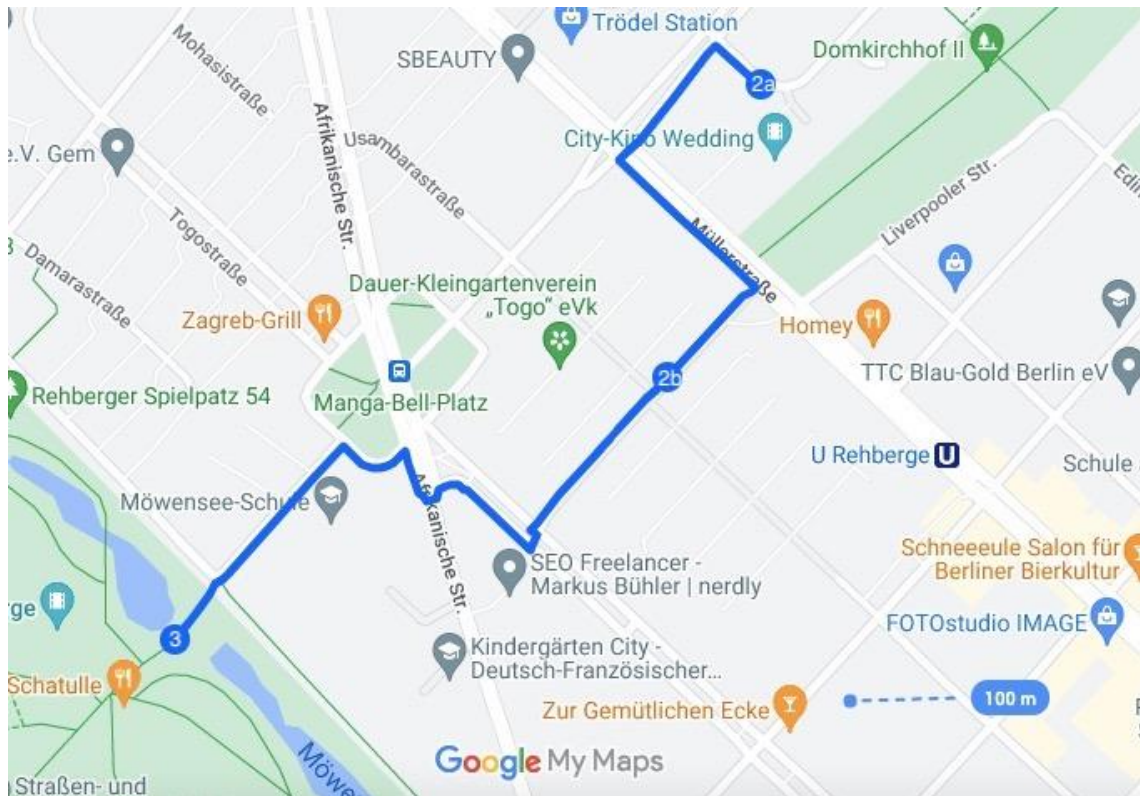
Διεύθυνση: 52.554917, 13.331847

Wedding, 13351 Berlin

Περπατήστε κατά μήκος του Möwensee μέχρι την είσοδο του πάρκου
Rehberge

15 Λεπτά

Εικόνα 8. Ο χάρτης του 2ου και 3ου σταθμού

Εικόνα 9. Möwensee, Πηγή: CRN

Στο ανατολικό άκρο του Volkspark Rehberge υπάρχουν τρεις παγετώδεις λίμνες που είναι ενσωματωμένες στον πράσινο χώρο: η μεγαλύτερη **Möwensee**, η **Sperlingsee** και η μικρότερη **Entenpfuhl** - ακριβώς πίσω από το υπαίθριο θέατρο. Η Möwensee φιλοξενεί πολυάριθμα ψάρια, πάπιες, κοκοράκια και άλλα είδη πουλιών. Ακόμη και γκρίζοι ερωδιοί έρχονται τακτικά για "επίσκεψη". Όμως οι άλλες δύο λίμνες είναι σχεδόν νεκρές βιολογικά. Στο Sperlingsee υπάρχουν πλέον μόνο μεμονωμένοι βάτραχοι- πριν από λίγα χρόνια υπήρχε ακόμη μια μεγάλη αποικία εκεί. Η λιμνούλα με τις πάπιες έχει ήδη εξαφανιστεί εντελώς και έχει ερημώσει.

Το Entenpfuhl ειδικότερα έχει εκφυλιστεί σε βόθρο τα τελευταία χρόνια και τώρα βρωμάει συνεχώς. Τα ζώα σπάνια εμφανίζονται πια. Κάποιοι κάτοικοι και επισκέπτες του πάρκου έχουν ήδη διαμαρτυρηθεί στην περιφερειακή υπηρεσία, αλλά χωρίς αποτέλεσμα. Τώρα ο ντόπιος Βερολινέζος φοβάται ότι το Entenpfuhl και το Sperlingsee θα βουλιάξουν, επειδή η περιφέρεια δεν έχει χρήματα για καθαρισμό. Η αφαίρεση της λάσπης του Sperlingsee και του Entenpfuhl θα κόστιζε περίπου 500.000 ευρώ, όπως ανακοίνωσε το γραφείο της περιφέρειας στις αρχές του 2014. Και δεν είναι μόνο γι' αυτό που λείπουν τα κονδύλια: η περιφέρεια θα έπρεπε να έχει εκπονήσει μια ιδέα για την αποκατάσταση των δύο δασικών λιμνών.

7. Σταθμός 4. Πάρκο Rehberge: Δάσος ως πάρκο;

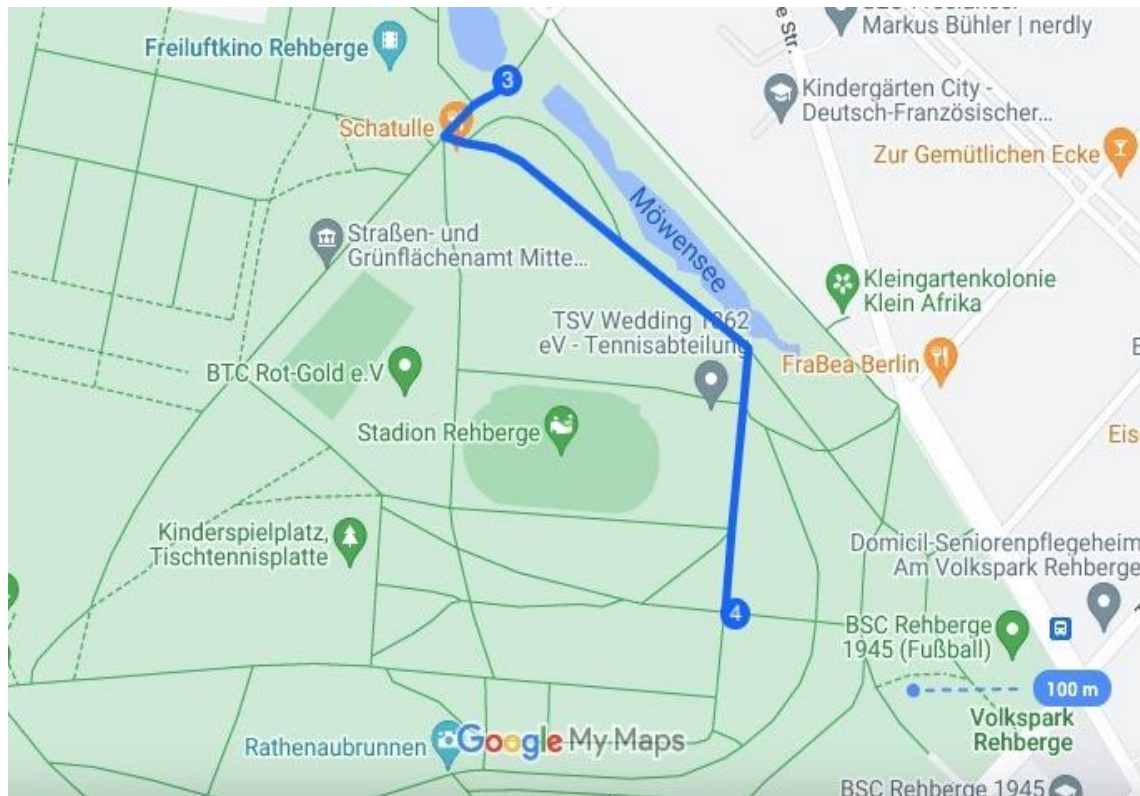
**Τέταρτος Σταθμός: στο χάλκινο γλυπτό "Ringer" του Wilhelm Haverkamp
(σημείο 4 στο χάρτη)**

ΠΩΣ ΝΑ ΦΤΑΣΕΤΕ

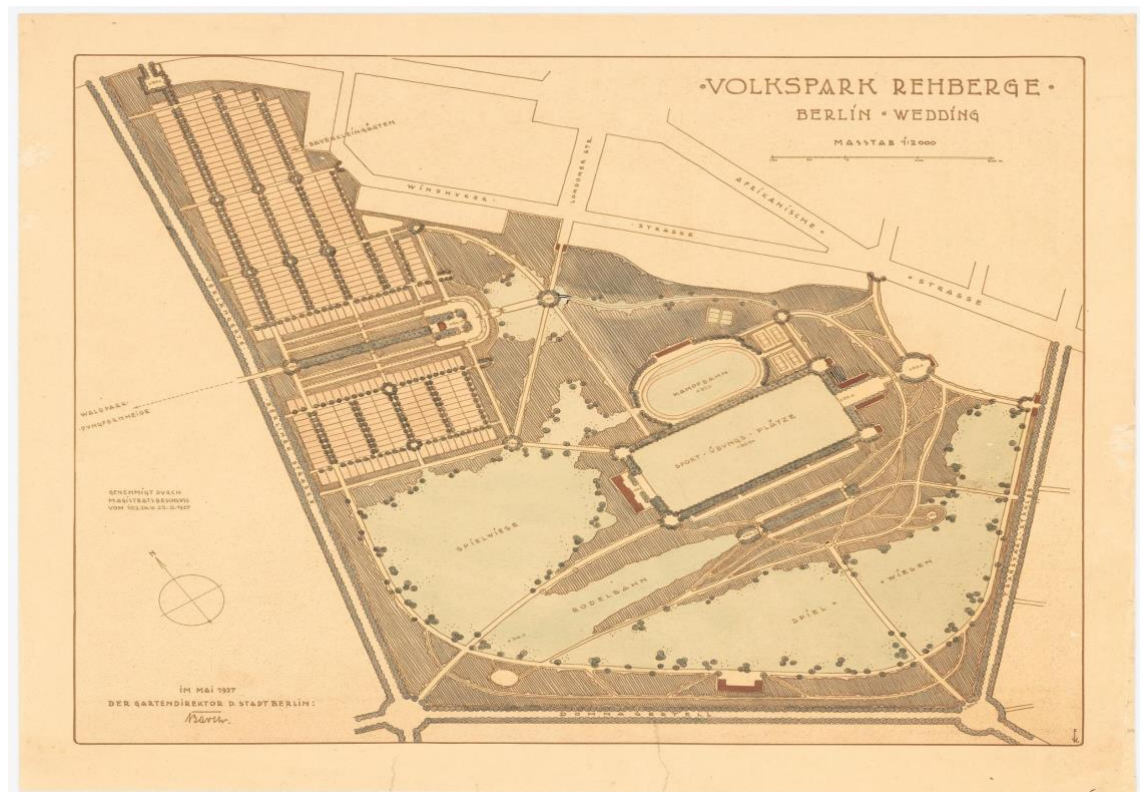
Διεύθυνση: 52.550874, 13.334566
Περπατήστε μέσα από το Rehberge και μέσα από το κοιμητήριο
Plötzensee

10 Λεπτά

Εικόνα 10. Ο χάρτης του 3ου και 4ου σταθμού

Εικόνα 11: Σχέδιο του πάρκου Rehberge από το 1927, Πηγή: Erwin Barth, Volkspark Rehberge Gesamtanlage im Grundriss, 1927

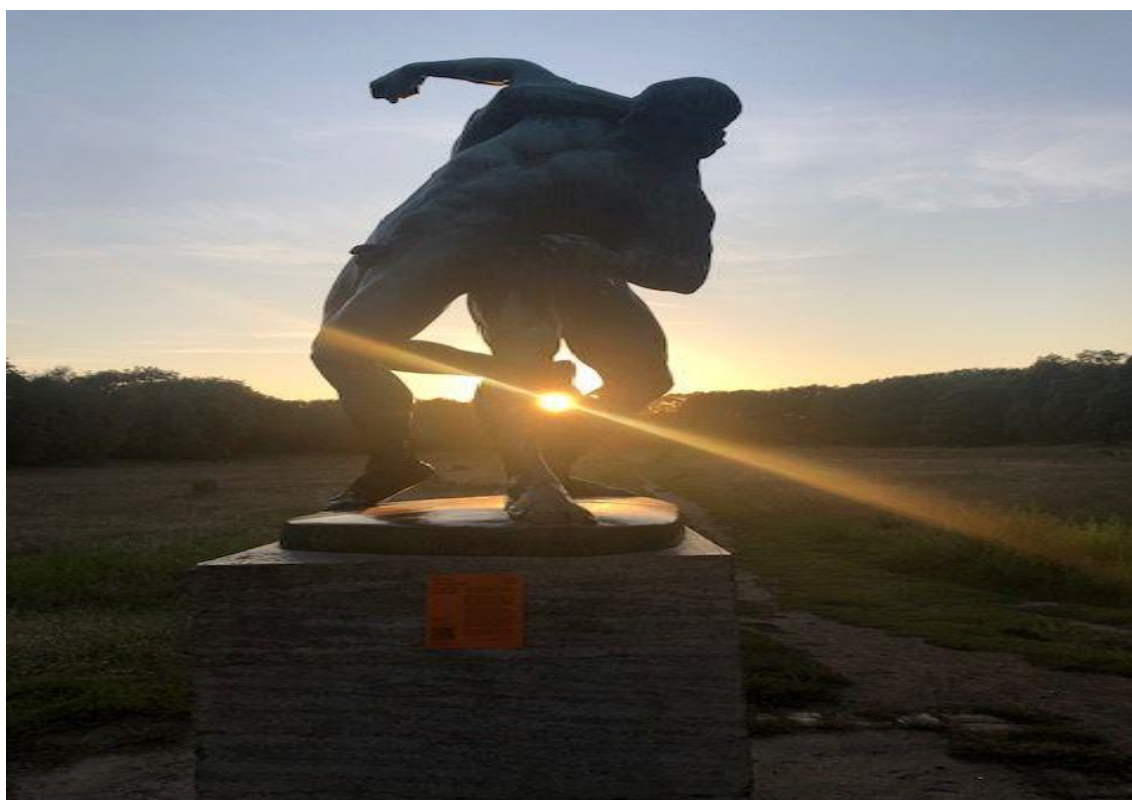
Το **Volkspark Rehberge** είναι ένα δημόσιο πάρκο στην περιοχή Wedding του Βερολίνου. Το πάρκο σχεδιάστηκε μεταξύ 1922 και 1929. Εκτός από μονοπάτια για περπάτημα και ποδηλασία και γκαζόν για ηλιοθεραπεία, το Volkspark Rehberge προσφέρει επίσης στους επισκέπτες του περιβόλια ζώων, παιδικές χαρές, μια πίστα έλκηθρου με υψομετρική διαφορά 20 μέτρων, γήπεδα άθλησης, εστιατόρια και ένα υπαίθριο θέατρο. Στο πλαίσιο του σχεδιασμού του πάρκου, αυτή η ρεματιά μετατράπηκε σε μια αλυσίδα τριών λιμνών. Στο πάρκο υπάρχουν αρκετές μεγαλύτερες αθλητικές εγκαταστάσεις. Το στάδιο Rehberge φιλοξενεί το "BSC Rehberge 1945", έναν αθλητικό σύλλογο του Βερολίνου. Ο σταθμός του μετρό Rehberge βρίσκεται σε κοντινή απόσταση.

Σχέδιο κάτοψης από τον Erwin Barth, 1927. Μπορείτε να δείτε την τριμερή διαίρεση της κεντρικής αλυσίδας αμμόλοφων με αθλητικές εγκαταστάσεις, εκτεταμένα λιβάδια στα νότια και την αποικία λαχανόκηπων στα βορειοδυτικά... Το πρώην τοπίο των αμμόλοφων αποτελεί μέρος του Urstromtal του Βερολίνου, συγκεκριμένα του Jungfernheide. Μέχρι το 1915, η περιοχή δεν ανήκε στην πόλη του Βερολίνου, αλλά στην πρωσική κτηματική περιφέρεια Plötzensee. Η περιοχή περιελάμβανε έλη και αρκετές κορυφογραμμές λόφων: Το ομώνυμο Rehberge, αλλά και τα Wurzelberge και Fuchsberge. Από γεωλογικής άποψης, λεπτότερη άμμος αποτέθηκε πάνω από μεσαία άμμο (Talsande) κατά την Ύστερη Παγετώδη περίοδο, η οποία σε ορισμένες περιπτώσεις σχημάτισε υψηλούς αμμόλοφους.

Ο σχεδιασμός του πάρκου πραγματοποιήθηκε ως έργο μεγάλης κλίμακας στο πλαίσιο της δημιουργίας θέσεων εργασίας. Μέχρι 1.200 άνεργοι συμμετείχαν στις εργασίες, οι οποίες αποτελούσαν μέρος του προγράμματος έκτακτης ανάγκης για την καταπολέμηση της ανεργίας. Το 1929/1930 προστέθηκε στο πάρκο η περιοχή Long Fen, η οποία δεν είχε αρχικά συμπεριληφθεί στα σχέδια του πάρκου. Δημιουργήθηκαν οι τρεις λίμνες. Μετά την κατάληψη της εξουσίας από τους εθνικοσοσιαλιστές, προσπάθησαν να επανασχεδιάσουν το πάρκο σύμφωνα με τις ιδέες τους. Αυτό περιελάμβανε την ανέγερση μιας εξέδρας ομιλητών στο Great Practice Meadow ("Μεγάλο Λιβάδι για την Πρακτική") και το λιώσιμο του μνημείου των Emil και Walther Rathenau.

Οι εθνικοσοσιαλιστές ανήγειραν επίσης ένα "μνημείο" του Paul Birr στο Μεγάλο Λιβάδι για την Κατάρτιση.

Στο δυτικό τμήμα του πάρκου υπάρχουν διάφορες περιφράξεις θηραμάτων. Κατά καιρούς, μόνο ένα αγριογούρουνο ζούσε στην περίφραξη, καθώς και μουφλόνια, φασιανοί και ένα ελάφι. Τα αρχικά σχέδια προέβλεπαν την επαναφυσιοποίηση των περιφραγμάτων θηραμάτων μετά το θάνατό του. Το δίκτυο μονοπατιών του πάρκου, στο οποίο υπάρχει πρόσβαση από 30 εισόδους, έχει μήκος 24 χιλιόμετρα. Ιδιαίτερη σημασία για το Volkspark έχουν μερικά κεντρικά μονοπάτια: ο κύριος άξονας πρόσβασης στο Μεγάλο Λιβάδι Παιχνιδιού περνάει από τα δυτικά από μια κυκλική πλατεία κάτω από την πεζογέφυρα κατευθείαν δίπλα από τα δύο πρώην αποδυτήρια του 1929. Ο φαρδύς άξονας πρόσβασης προσφερόταν ήδη κατά την έναρξη λειτουργίας του για εντυπωσιακά πλήθη.

Εικόνα 12. Το γλυπτό: Παλαιστές στο Rehbergerpark, Πηγή: CRN

8. Σταθμός 5. Plötzensee και Κοιμητήριο Plötzensee: Λουτρά στο κέντρο της πόλης και νέα πάρκα - πρώην κοιμητήρια;

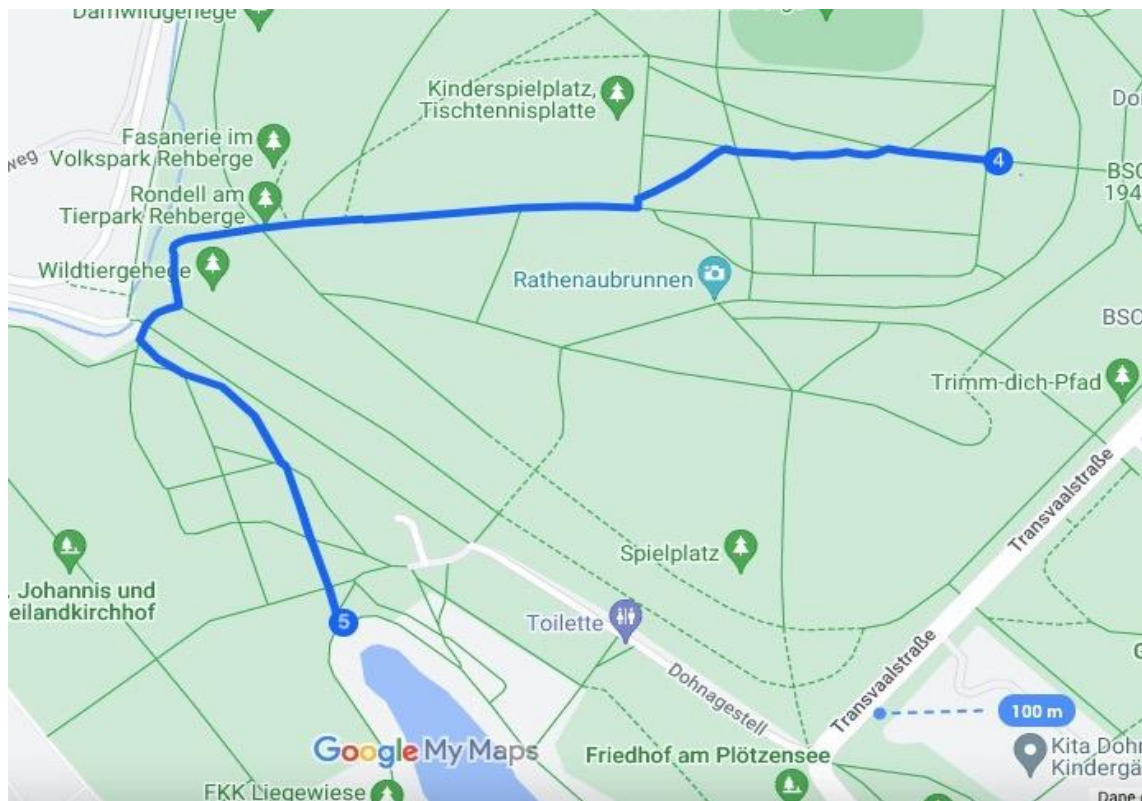
**Πέμπτος σταθμός: Hans-Schombourgk-Promenade στο
βορειοδυτικό τμήμα του Plötzensee, στην πινακίδα πληροφοριών για
το Plötzensee (σημείο 5 στο χάρτη).**

ΠΩΣ ΝΑ ΦΤΑΣΕΤΕ

Διεύθυνση: 52.550874, 13.334566

15 Λεπτά

Εικόνα 13. Ο χάρτης του 4ου και 5ου σταθμού

Εικόνα 14. Το Plötzensee με την παραλία του λουτρού, Πηγή: CRN

Πριν η πόλη του Βερολίνου αποκτήσει το **Plötzensee** το 1817, ανήκε στην Πρωσική Αυτοκρατορία, και πριν από αυτό το μοναστήρι Spandau της Αγίας Μαρίας είχε τα δικαιώματα χρήσης του νερού. Επομένως, δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι υπάρχουν πέντε νεκροταφεία γύρω από τη λίμνη. Η λίμνη Plötzensee, η οποία καλύπτει 7,85 εκτάρια και έχει βάθος έως 7,0 μέτρα (μέσο βάθος 3,5 μέτρα), είναι μια λίμνη που βρίσκεται βορειοανατολικά του Schiffahrtsskanal Berlin-Spandauer στο Volkspark Rehberge στο Βερολίνο-Wedding. Το μεγαλύτερο μήκος της είναι 740 μ. και το μεγαλύτερο πλάτος της 150 μ. Δεν υπάρχει επιφανειακή εισροή ή εκροή. Η πρόσβαση στις περισσότερες από τις παραλιακές περιοχές δεν επιτρέπεται πλέον για την προστασία των βιοτόπων των φυτών και των ζώων από τον Σεπτέμβριο του 2021. Πήρε το όνομά του από το ψάρι κυπρίνος Plötze, το οποίο ζούσε σε αυτόν σε μεγάλα κοπάδια. Η λίμνη αποτελεί μέρος ενός λιμναίου καναλιού της εποχής των παγετώνων που οδηγεί από τα βορειοανατολικά στην κοιλάδα Spree.

Εικόνα 15. Κοιμητήριο του Plötzensee, Πηγή: CRN

Υπάρχουν 5 νεκροταφεία γύρω από τη λίμνη. Ένα από αυτά, το **νεκροταφείο στο Plötzensee**, είναι σήμερα μόνο ένα πολεμικό νεκροταφείο, με τους τάφους 5.000 θυμάτων πολέμου και τυραννίας. Επίσης, κοντά στη λίμνη βρίσκεται το μνημείο Plötzensee, για τα θύματα του εθνικοσοσιαλισμού, στο χώρο των φυλακών Plötzensee. Τα πλήρως εκσυγχρονισμένα κτίρια στεγάζουν ακόμη και σήμερα μια φυλακή. Λόγω της αλλαγής της ενταφιαστικής κουλτούρας, προς την ταφή σε λάρνακα και τη μείωση του μεγέθους των οικοπέδων ταφής. Αποφασίστηκε να κλείσει ένα από αυτά, το νεκροταφείο του Plötzensee τη δεκαετία του 1960. Στις 31 Δεκεμβρίου 1970, το νεκροταφείο έκλεισε για περαιτέρω ταφές. Τα τελευταία δικαιώματα χρήσης έληξαν το 1995. Τα επόμενα χρόνια, οι χώροι των πολεμικών τάφων συγκεντρώθηκαν στους χώρους του πρώην Νέου Νεκροταφείου του Αγίου Παύλου. Το πολεμικό μνημείο για τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, που ανεγέρθηκε τη δεκαετία του 1920, μεταφέρθηκε στον χώρο των πολεμικών τάφων. Το υπόλοιπο νεκροταφείο βεβηλώθηκε το 2001 και μετατράπηκε σε πάρκο με χώρο για βόλτα σκύλων.

Παρόλο που το σκοτεινό παρελθόν εξακολουθεί να είναι έντονα συνδεδεμένο με το όνομα Plötzensee, η ίδια η λίμνη είναι ένας τόπος ειρήνης και χαλάρωσης, όπου μια επίσκεψη αξίζει και με το παραπάνω. Η πρώτη υπαίθρια πισίνα κατασκευάστηκε ήδη από τη δεκαετία του 1840. Το 1891, μια αθλητική εγκατάσταση του στρατού μετατράπηκε στο κολυμβητήριο Plötzensee, το οποίο αποτελεί σήμερα το επίκεντρο στις όχθες της λίμνης. Από την αμμώδη παραλία μπορείτε εύκολα να μπείτε στο νερό, ενώ σε κοντινή απόσταση υπάρχει επίσης παιδική χαρά, καθώς και γήπεδα για βόλεϊ, πινγκ πονγκ και ποδόσφαιρο. Το κτίριο της εισόδου των λουτρών, που χτίστηκε μεταξύ 1926 και 1928, είναι σήμερα διατηρητέο κτίριο και στεγάζει ένα μικρό καφέ. Για όλους τους γυμνιστές, ο γυμνισμός είναι επίσης εφικτός στον επισημασμένο χώρο.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ:

Plötzensee <https://www.berlin.de/tourismus/seen/4361646-4299185-ploetzensee.html>

Κοιμητήριο Plötzensee

<https://www.berlin.de/adressen/friedhof/friedhof-am-ploetzensee-9a1d5272d6e737685d0012460c1aa0a4.html>

Επιμέλεια: CRN, Ewelina Barthel και Katarzyna Wlusek

Επαφές

Mail: ewbarthel@crnonline.de

Τηλέφωνο: 00491717792384

Ιστοσελίδα: www.crn.online.de

Green Urban Paths

EXPLORE THE CITY

Co-funded by
the European Union

